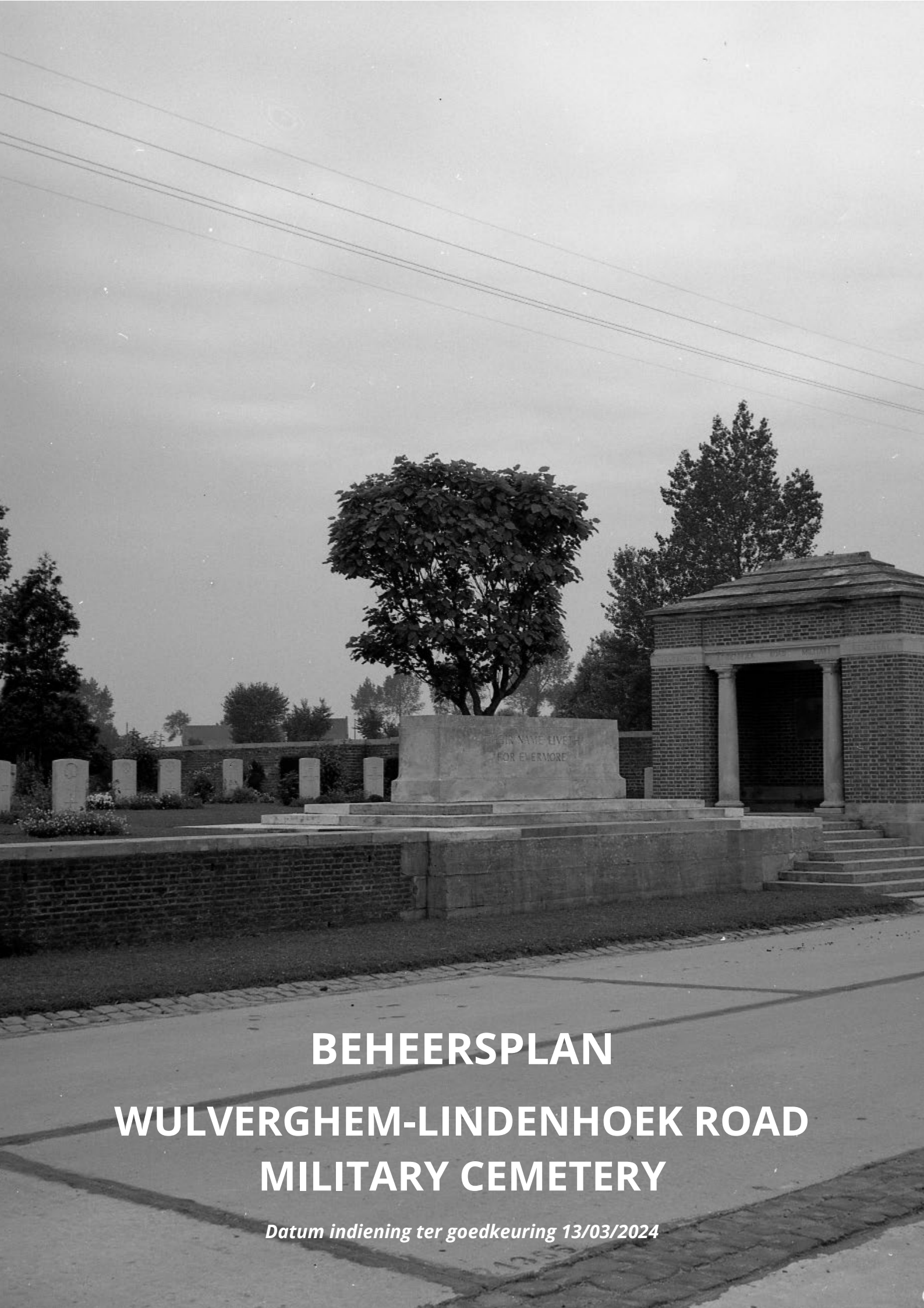

BEHEERSPLAN

WULVERGHEM-LINDENHOEK ROAD MILITARY CEMETERY

Datum indiening ter goedkeuring 13/03/2024

1.1 Inleiding 4
1.2 Identificatie 6
2. HISTORISCHE NOTA 7
2.1 Het ontstaan van de militaire begraafplaats 7
2.1.1 Historische omkadering 7
2.1.2 Oprichten van een permanente militaire begraafplaats 8
2.2 Ontwikkeling van de begraafplaats 12
2.2.1 Interbellum periode 12
2.2.2 Periode 1946 – 1970 13
2.2.3 Periode 1971 – 2021 15
2.2.4 Historisch overzicht 20
3. INVENTARIS VAN DE HUIDIGE TOESTAND 22
3.1 Algemene beschrijving van het goed 22
3.1.1 Beschrijving 22
3.1.2 Algemene toestand 22
3.2 Erfgoedelementen: architectuur 23
3.2.1 TOEGANGSELEMENT 23
3.2.2 DIENSTINGANG 24
3.2.3 SCHUILGEBOUW 25
3.2.4 PLANTENBAK 27
3.2.5 HERINNERINGSSTEEN 28
3.2.6 OFFERKRUIS 29
3.2.7 OMHEININGSMUREN 30
3.2.8 DIENSTGEBOUW 33
3.2.9 ZITBANK 34
3.2.10 HISTORISCHE NOTA 34
3.2.11 GRAFSTENEN 35
3.2.12 SILO 36

3.3 Erfgoedelementen: Groenaanleg 37
4. ERFGOEDWAARDEN 38
5. BEHEERSVISIE EN DOELSTELLINGEN 39
5.1 Beheersvisie 39
5.2 Doelstellingen 39
5.2.1 Restauratie van de militaire begraafplaats 39
5.2.2 Het behoud van het Monument is gebaseerd op een duurzaam, aanhoudend en regelmatig beheer en onderhoud. 40
5.2.3 Alle werkzaamheden en veranderingen moeten geregistreerd worden in het onderhoudslogboek 40
5.2.4 Duurzaamheid optimaliseren van de site 40
5.2.5 Re-integratie van originele ontwerp 40
6. MAATREGELEN 42
6.1 ERFGOEDELEMENTEN ARCHITECTUUR 42
6.2 ERFGOEDELEMENTEN GROENAANLEG 45
7. OPVOLGING EN EVALUATIE 46
7.1 Samenwerking agentschap onroerend erfgoed 46
7.2 Nazicht en controle 46
7.3 Onderhoudslogboek 46
8. BIJLAGEN 47

1. IDENTIFICATIE

1.1 INLEIDING

Het beheersplan is een visiedocument dat als primair doel heeft de betekenis en de erfgoedwaarden van het monument te begrijpen en hieraan een beleid en beheer te koppelen dat deze erfgoedwaarden in de toekomst zal behouden en zelfs versterken.

Het beheersplan slaat zo een brug tussen het verleden, het heden en de toekomst. Vertrekkende vanuit de intrinsieke erfgoedwaarde van het monument, wordt een langetermijnvisie gecreëerd met concrete beleids- en beheersrichtlijnen; afgetoetst met de regelgeving op Onroerend Erfgoed.

Het beheersplan vormt zo een draaiboek voor het effectief beheer en onderhoud van de site en biedt een houvast voor zowel de eigenaar als de overheid. Een goed beheer, gebaseerd op een gedegen en aanhoudend onderhoud, zal op lange termijn grootschalige en dure restauratiecampagnes vermijden en vormt dan ook de basis voor de verdere instandhouding van het monument.

Dit beheersplan werd opgemaakt als gedetailleerd plan bij het globaal beheersplan '*Our Estate Preserved. Silent witnesses in Perpetuity',* goedgekeurd op 18 januari 2017.

Het beheersplan Wulverghem-Lindenhoek Road Military Cemetery werd opgemaakt door Kelly Pauwels (CWGC).

De afbakening van het beheersplan wordt aangeduid op figuur 1.

Figuur 1 Afbakening van het beschermd goed[1]

[1] https://geo.onroerenderfgoed.be/#zoom=19&lat=6579621.811453984&lon=316643.1040163865

Figuur 2 Algemeen beeld van Wulverghem-Lindenhoek Road Military Cemetery (© CWGC – 2015)

1.2 IDENTIFICATIE

Beknopte beschrijving	Militaire begraafplaats Wulverghem-Lindenhoek Road Military Cemetery
Periode	Begin 20ste eeuw (post WWI)
Adres	Hooghofstraat, z.n. Wulvergem (Heuvelland)
Kadastrale gegevens	HEUVELLAND 2 AFD/WULVERGEM/A512d
Beschermingsbesluit	Beschermd als Monument Ministerieel besluit houdende bescherming als monument van Britse militaire begraafplaatsen te Heuvelland – *22 januari 2009*
Beheersplan	Elzenwalle-Lindenhoek Road Military Cemetery
Opdrachtgever	Commonwealth War Graves Commission Elverdingestraat 82 8900 Ieper
Juridische toestand	Er wordt verwezen naar de War Graves Agreement (zie globaal beheersplan p. 13)
ZEN- erfgoed	Het ZEN- statuut van de CWGC militaire begraafplaatsen werd goedgekeurd door het Agentschap Onroerend Erfgoed (zie globaal beheersplan p.65, goedgekeurd 18 januari 2017)
Contactpersoon	Kelly Pauwels Kelly.pauwels@cwgc.org

2. HISTORISCHE NOTA

2.1 HET ONTSTAAN VAN DE MILITAIRE BEGRAAFPLAATS

2.1.1 Historische omkadering

Het kleine dorp Wulvergem lag nagenoeg de hele Eerste Wereldoorlog langs de frontlinie en werd dan ook volledig verwoest. Vandaar de aanwezigheid van de militaire begraafplaatsen Pond Farm Cemetery (Vrooilandstraat), Parkhorse Farm Shrine Cemetery (Lindenstraat) en Wulverghem-Lindenhoek Road Cemetery (Hooghofstraat).

De aanleg van de begraafplaats startte in december 1914 door vier bataljons van de '*5th Division*' nabij een medische post, waarnaar het oorspronkelijk ook werd vernoemd: 'Wulverghem Dressing Station Cemetery'. De begraafplaats bleef in gebruik tot juni 1917 en opnieuw in september en oktober 1918. Bij Wapenstilstand bevonden er zich 162 graven (waarvan 49 Canadese), die nu deel uitmaken van perk I op de begraafplaats. De overige perken, II tot V, zijn ontstaan door de ontruiming en overbrenging van geïsoleerde graven uit de omliggende slagvelden en uit kleinere omliggende begraafplaatsen.[2] Allemaal dateren ze uit een periode die zowat de volledige oorlog omvat, maar de meesten uit april en september 1918.

Op de begraafplaats bevinden zich momenteel 1010 doden, waarvan er 352 niet geïdentificeerd konden worden: 843 doden uit het Verenigd Koninkrijk (waarvan 332 ongeïdentificeerd), 35 Australiërs (waarvan 5 ongeïdentificeerd), 54 Canadezen (waarvan 2 ongeïdentificeerd), 69 Nieuw-Zeelanders (waarvan 5 ongeïdentificeerd) en tenslotte 9 Zuid-Afrikanen (waarvan 8 ongeïdentificeerd). Zeven doden uit 'Frenchman's Farm) (Wulvergem) en 'Cornwall Cemetery' (Mesen), wiens graf vernield raakte, worden herdacht met een '*special memorial*' en een zogenaamde '*duhallow block*'. Voor twee andere doden, waarvan aangenomen wordt dat ze onder een naamloze grafsteen liggen werd eveneens een '*special memorial*' opgericht.

[2] *Auckland Cemetery (Mesen), Cornwall Cemetery (Mesen), Frenchman's Farm (Wulvergem), Neuve-Eglise North Cemetery (Nieuwkerke) en Neuve-Eglise Railway Halt (of Railway Siding) Cemetery (Nieuwkerke)*

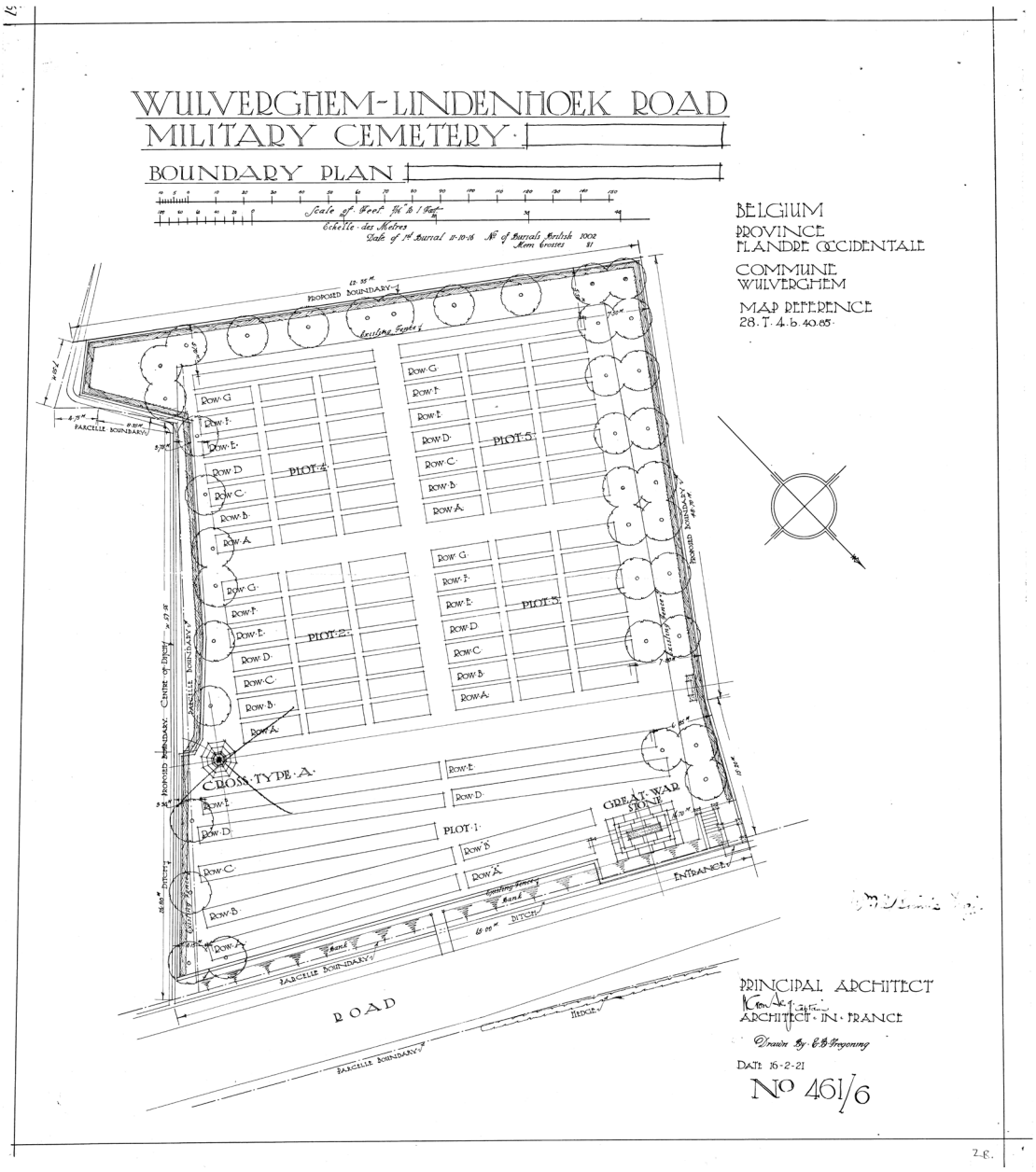
2.1.2 Oprichten van een permanente militaire begraafplaats

Zoals hierboven vermeld vonden de eerste begravingen op Wulverghem-Lindenhoek Road Military Cemetery al plaats vanaf december 1914. Een plan uit februari 1921 toont aan dat de begraafplaats toen was afgesloten met een omheining en deels door een gracht. De graven waren vermoedelijk gemarkeerd met een kruis.

Na de oorlog werd de begraafplaats permanent ingericht naar een ontwerp van Ch. Holden (hoofdarchitect) en W.C. Von Berg (uitvoerend architect). Na het opmaken van verschillende – licht afwijkende – ontwerpen plaatste het finale plan de Herinneringssteen en een bakstenen schuilgebouwtje met schilddak uit witte natuurstenen platen voorop in de noordelijke hoek van de begraafplaats. Tussen beide elementen situeerden zich negen brede treden en een pavement uit witte natuursteen (*Lias de Brauvilliers*). Het terrein van de begraafplaats werd genivelleerd en lag iets hoger dan dat van de straat. Een getrapte bakstenen (keer)muur met dekstenen uit witte natuursteen (*Lias de Brauvilliers*) sloot de begraafplaats rondom rond af. Tegen de noordwestelijke gevelmuur bevond er zich een plantenbak en een zitbank uit witte natuursteen (*Lias de Brauvilliers*). Ter hoogte van de zuidoostelijke muur stond het offerkruis type "A" (*Lias de Brauvilliers)* opgesteld. In de zuidelijke hoek van de begraafplaats was een plek voorzien voor de tuinmannen met een klein dienstgebouwtje.

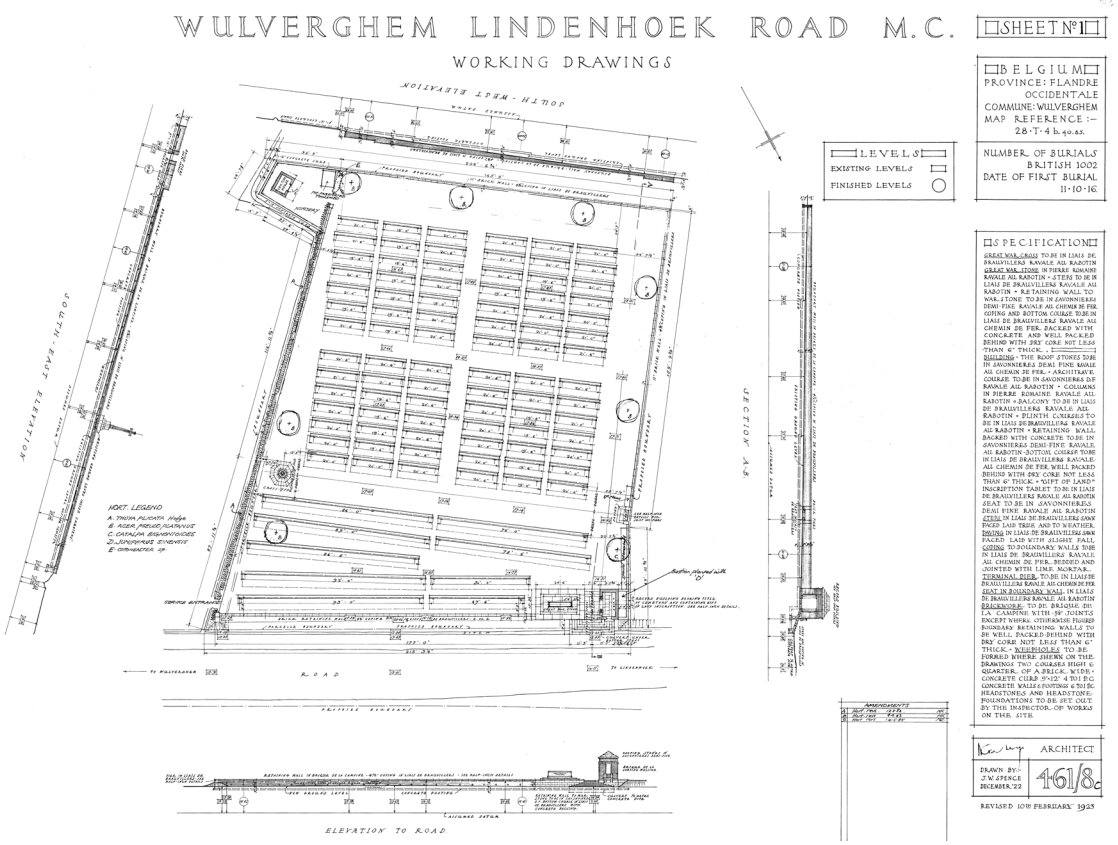
Over de voorziene aanplanting bij de permanente inrichting kan weinig worden teruggevonden. Wel zien we dat de ontwerper rondom rond de begraafplaats, met uitzondering van de voorste muur langs de weg, bomen had getekend op dichte afstand van elkaar. Langs de noordwestelijke muur staat zelfs een laan geaccentueerd, door een dubbele bomenrij, getekend. Hoewel de exacte locatie, soort en hoeveelheid niet duidelijk is, kunnen we op foto's uit de jaren '20 wel zien dat er tegen de zuidoostelijke muur en langs de grafstenen in het noodwesten (van de laan?) bomen waren aangeplant.

Volgens het '*Annual Report*' werden de bouwwerken voltooid in mei 1924.

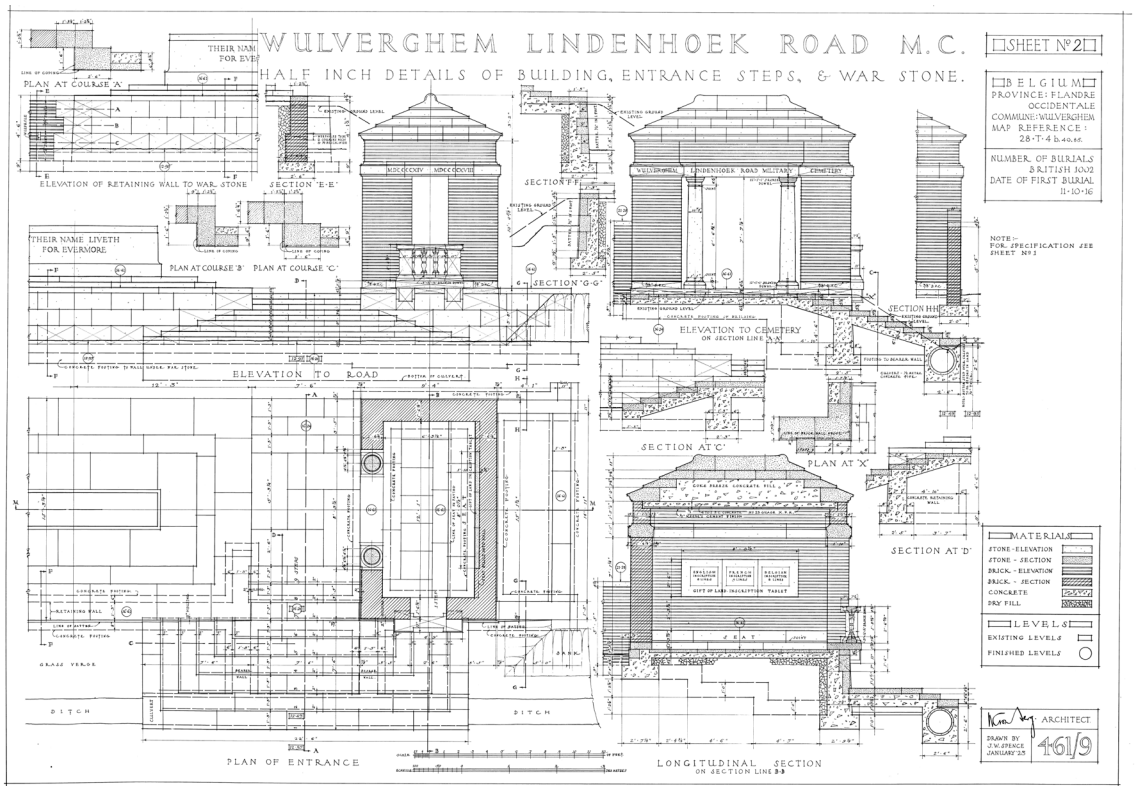

Figuur 3: Wulverghem-Lindenhoek Road Military Cemetery – Boundary plan, gedateerd: februari 1921 (©CWGC)[3]

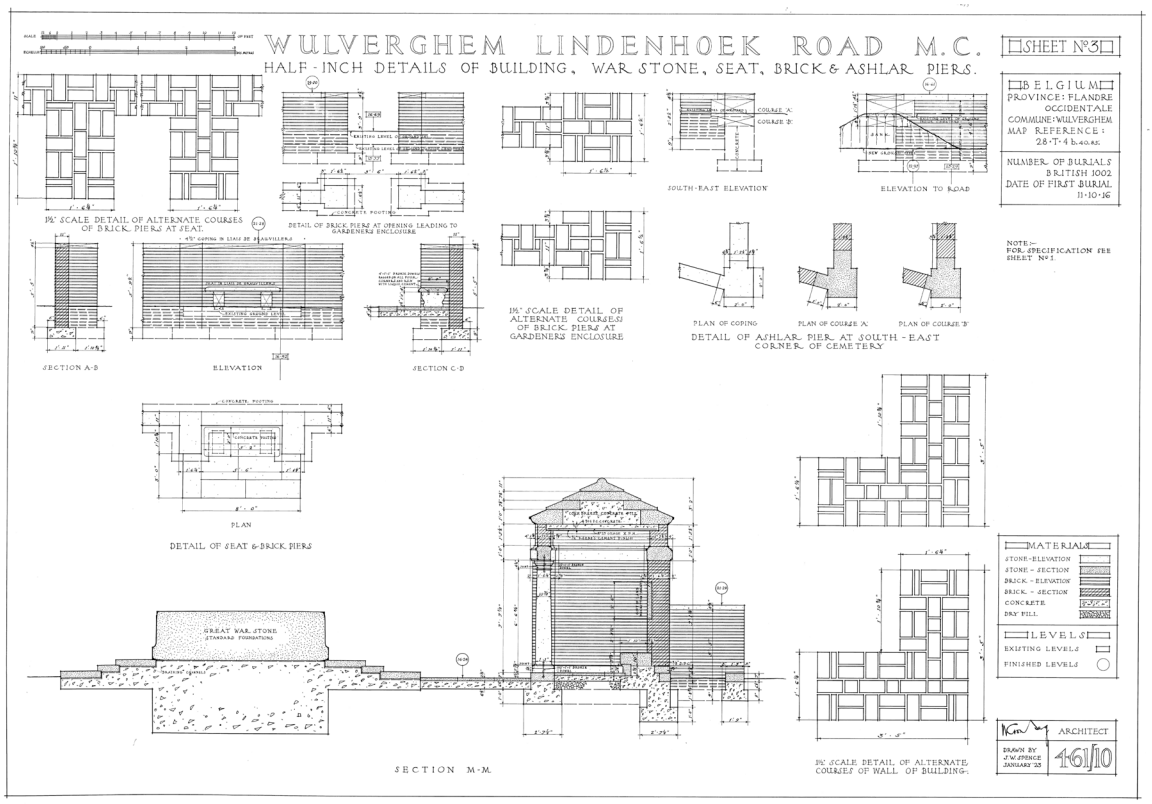
[3] *Alle historische plannen zijn bijgevoegd in A4 formaat in bijlage 5*

Figuur 4: Wulverghem-Lindenhoek Road Military Cemetery – Working drawings, gedateerd: januari 1923 met tuinbouwkundige aanpassing uit de jaren '80 (©CWGC)

Figuur 5: Wulverghem-Lindenhoek Road Military Cemetery – Half inch details of building, entrance steps & war stone, gedateerd: januari 1923 (©CWGC)

Figuur 6: Wulverghem-Lindenhoek Road Military Cemetery – Half inch details of building, war stone, seat, brick & ashlar piers, gedateerd: januari 1923 (©CWGC)

Figuur 7: Historische beelden van de na oprichting begraafplaats, gedateerd: 1920-1927 (©CWGC/Sir Herbert Ellissen CBE)

2.2 ONTWIKKELING VAN DE BEGRAAFPLAATS

2.2.1 Interbellum periode

Door twee rapporten uit september 1945 die de tuinbouw- en structurele toestand van de begraafplaats bespreken, was het mogelijk een beeld te scheppen over hoe de begraafplaats er toen moet hebben uitgezien.

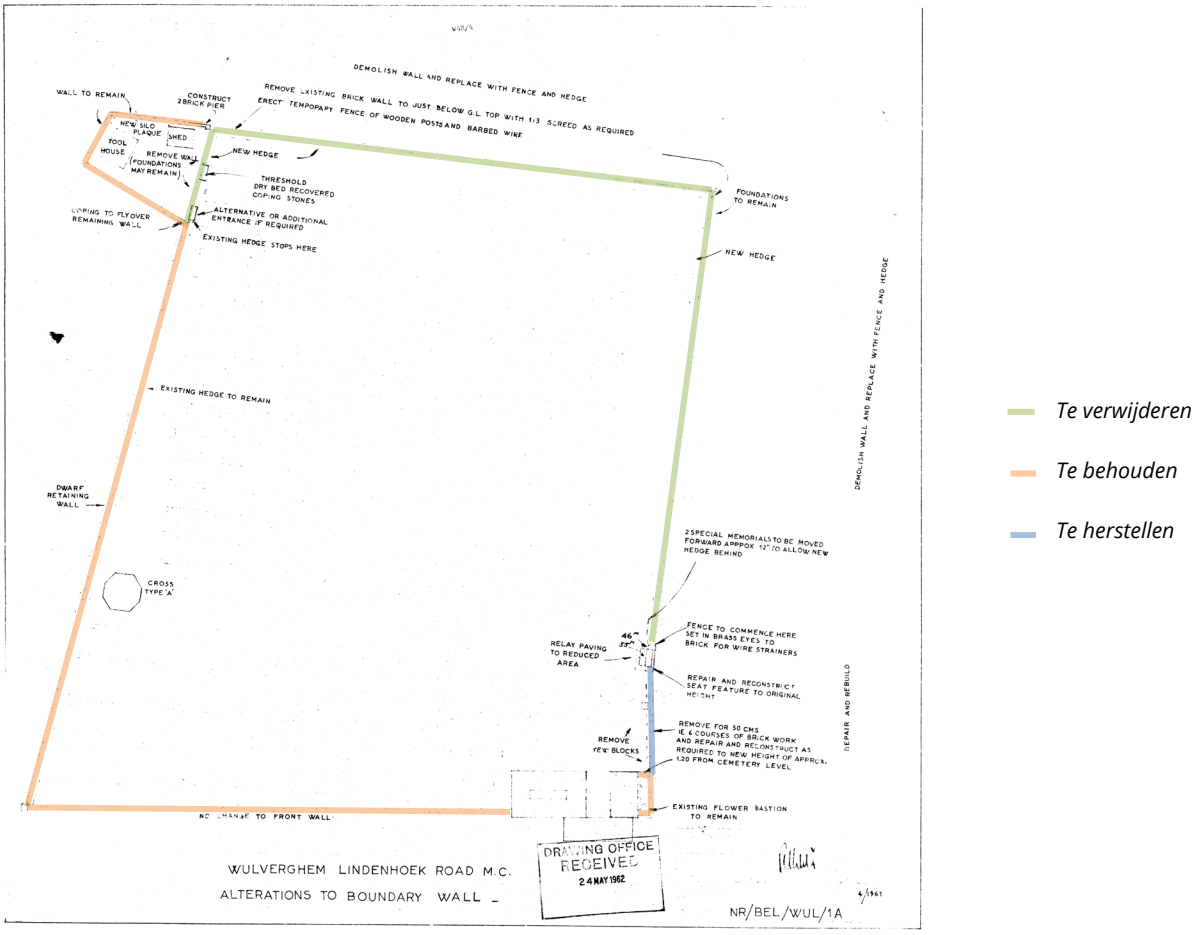
Het tuinbouwkundige rapport besprak het volgende: *'1.011 Britse WOI-graven in een gebied van 0,98 hectare. Entree, bermen en sloot in goede staat, maar trimmen nodig. Gras is in redelijke staat, de niveaus zijn goed en weinig onkruid. De frontranden zijn goed ingericht en in goede staat en de achterranden bevatten een goede struikselctie.* ***De Taxus (Taxus sp.) blokken die rond de zitbank*** *zijn aangeplant verkeren in een goede conditie.* ***De coniferenhaag (Thuja sp.) aan de linkerkant van de begraafplaats*** *is geknipt en verkeert in een goede staat. Het* ***bastion aan jeneverbessen*** *(Juniperus sp.) is echter overgroeid. Er is geen tijdelijk dienstgebouw, het registerkastje is intact, maar het register ontbreekt.'.*

Het rapport uit dezelfde periode, maar over de structurele toestand vertelt het volgende: '***De bakstenen van de omheiningsmuren, met dekstenen*** *van 11' op 4,5' uit Lias de*

*Brauvilliers, schilferen erg af. De **Herinneringssteen**, uit Pierre de Lens, verkeert in een slechte staat. Het **type A Offerkruis** is in een goede conditie. Het **bakstenen schuilgebouwtje** aan de ingang heeft een ruw aangebrachte cementpleister, deze cement laat op verschillende plaatsen los. Het **dienstgebouwtje** heeft vergelijkbare problemen: de cementpleister op de baksteen is helemaal aan het afbladderen en er is een nieuw deurslot nodig. Het **pavement en de trappen** aan de ingang verkeren in een goede conditie. De **grafstenen** zijn proper en goed. Het registerkastje is intact, maar moet geverfd worden.'.*

2.2.2 Periode 1946 – 1970

Een tourverslag van de *Director of Works* uit 1954 maakt notie over afgeronde en geplande onderhoudswerken. Hierin stond dat **de gebouwen zijn herbouwd**, maar dat de Herinneringssteen nog moest worden hersteld. Tevens vermeldt het verslag dat de muren aan twee kanten niet hersteld zullen worden, maar dat deze op termijn vervangen zullen worden door hagen en omheining. Een plan uit 24 mei 1962 bevestigt dit. Hierop is te zien dat de **noord- en zuidwestelijke muren moeten worden afgebroken tot aan de funderingen** en nadien dienen te worden **vervangen door een haag met omheining**. Daarnaast is op het plan ook duidelijk aangegeven welke muurdelen en hagen worden behouden en welke hersteld moesten worden. De werken zijn kort na het opmaken van het plan uitgevoerd, maar de **hagen werden niet aangeplant**.

Figuur 8: Wulverghem-Lindenhoek Road M. C. – Alternations to boundary wall, gedateerd: mei 1962 (©CWGC)

Op foto's uit deze periode kunnen ook enkele bomen worden opgemerkt. Vermoedelijk zijn dit de **platanen** – die nu nog steeds aanwezig zijn op de begraafplaats – en een **trompetboom** naast het schuilgebouwtje (waar in latere nota's naar wordt verwezen). Ook een **coniferenhaag** (*Thuja Plicata*) achter de lage oostelijk muur is duidelijk op te merken.

Figuur 9: Historische beelden van de begraafplaats voor en na de herstellingswerken, linksboven uit augustus 1952 (©R.G. Wall.) , rechtsboven uit november 1955 (©Ruth Mary Meyler) en onder gedateerd: augustus 1958 (©John Kenneth Ash.)

2.2.3 Periode 1971 – 2021

Naast het uitvoeren van regulier structureel onderhoud[4] werden in deze periode ook enkele aanpassingen uitgevoerd aan de structuur en vormgeving van de begraafplaats, zowel op bouwkundig vlak als bij de groenaanleg.

Uit een verslag over de tuinbouwkundige toestand van de begraafplaats uit 1977 kan worden afgeleid dat er toen verschillende **platanen** en een **groene trompetboom** (C*atalpa Bignonioides*) bevonden op de begraafplaats. Deze laatste verkeerde echter wel in een slechte toestand en het verwijderen ervan werd aangeraden. Aan de oostelijke grens van de begraafplaats bleek er zich ook een **coniferenhaag** (*Thuja Plicata*) te bevinden, maar daarvan bleken enkele secties onder de bomen erg dun te zijn. Aan de achterzijde van de voorste muur was er een **dwergmispel** (*Cotoneaster Horizontalis*) aangeplant. Daarnaast werd er aangegeven dat er plaats was voor bijkomende beplanting zoals kardinaalshoed (*Euonymus Fortunei 'Silver Queen'*).

De nota's van een bezoek in juli 1981 en 1982 van de *Director General* en zijn assistent bevestigen dat de **achterste en rechterzijmuur** sinds enkele jaren zijn verwijderd en **vervangen door een houten hekwerk met palen en draadstangen**. Gezien het open effect op de velden was een **haag voor hen overbodig**, wel werd gevraagd om de grasmatten in de hoeken te vervangen door **bodembedekkende struiken** om zo het maaien te vergemakkelijken.

In een ander rapport uit juni 1982 staat vermeld dat de vrij grote trompetboom (***Catalpa Bignoninoides***) **nog steeds aanwezig** is op de begraafplaats, maar dat twee van de takken moeten worden geschoord.

In december 1984 beveelde de *Director of Horticulture* om vier platanen (*Platanus sp.*) – zoals werd aangegeven ter plaatse en niet verder is gespecifieerd – te verwijderen omdat de bomen rond de site vrij dik waren en het verwijderen ervan de overige (betere) bomen de kans moeten geven zich verder te ontwikkelen. Verder beveelde hij ook om de **Skimmia** (*Skimmia sp.*) en **Hebe** (*Hebe armstrongii*) te verwijderen in de voorste randen aangezien ze het zicht op enkele grafstenen blokkeerden.

Uit het verslag van de *Director of Horticulture* uit oktober 1985 – die de site bezocht nadat een tornado er schade had aangebracht – was het mogelijk een beeld te schetsen van de nog aanwezige bomen en beplanting op de begraafplaats. Aan weerzijden van het kruis bevond zich een plataan (*Platanus x acerifolia*) en nog eens vijf andere platanen (*Platanus x acerifolia*) stonden verspreid over de site. Na zijn bezoek **liet hij de coniferenhaag (*Thuja Plicata*) achter het kruis verwijderen** om zo de begraafplaats te openen naar de omgeving toe.

[4] Regulier onderhoud werd uitgevoerd in 1975, 1997, 1980,1998, 2005, 2007 en 2012

Figuur 10: Algemene foto's van de begraafplaats, gedateerd: 1992 (©CWGC)

In april 1996 werd door de *Director of Works* tijdens een bezoek aan de begraafplaats beslist om **het betonnen dienstgebouwtje type B te verwijderen**. Vermoedelijk werd toen ook de muur, die het perceeltje met dienstgebouwen en silo afsloot, afgebroken en vervangen door een haag. Tijdens het bezoek werden ook de overige elementen op de begraafplaats beoordeeld. Zo verkeerden het Offerkruis en de Herinneringssteen in een goede conditie, slechts kleine reparaties waren nodig in de volgende cyclus. Ook de grafstenen verkeerden in een goede conditie. Het waren nog bijna allemaal originele stenen uit Portland waarvan de leesbaarheid – bij de juiste lichtomstandigheid – nog goed was. Het **pavement** aan de inkom was echter in een slechtere staat. Hier moet het pavement worden hervoegd en verschillende stenen vervangen. Ook de **plantenbak** aan de achterzijde van de het schuilgebouw had werken nodig. Deze leek zich te hebben afgescheurd van het gebouwtje. Ook de interne afvoeren moesten worden gecontroleerd en het natuurstenen dak was erg vervuild: '*The stonework on the shelter roof is quite dirty; in fact, it was the dirtiest seen at the site.*'.

In januari 1998 werd beslist om de **historische nota**, die zich nu bevond onderaan de landsplaten in het schuilgebouw bij de ingang, te verplaatsen op een losstaand voetstuk links van de zitbank waar op dat moment de twee *Special Memorials* stonden. Deze twee werden verplaatst naar het gat tussen graven nummer 30 en 31 van perceel I, rij A.

Figuur 11: Zicht op de zitbank en 'special memorials' tijdens de onderhoudswerken: de twee special memorials waren nog niet verplaatst voor de historische nota, gedateerd: januari 1998 (©CWGC)

Tijdens de onderhoudswerken in 1998 werd ook een nieuwe baluster voorzien aan het schuilgebouwtje.

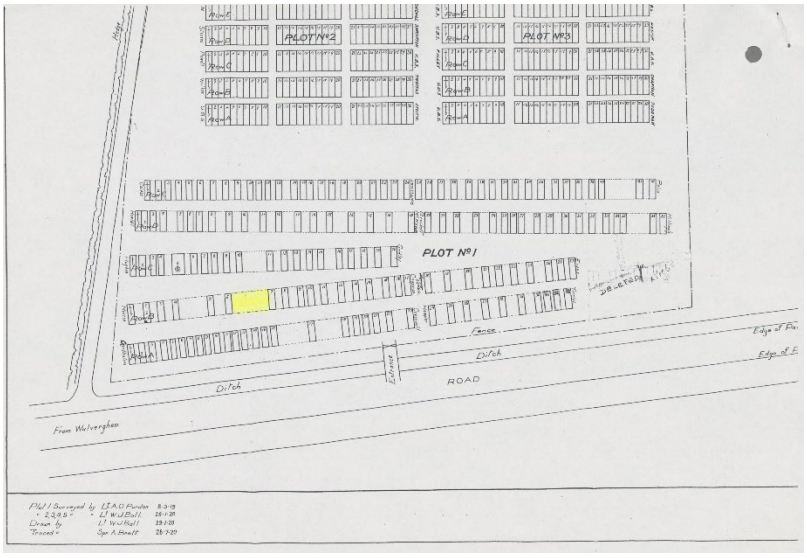
Figuur 12: Foto's na het plaatsen van de nieuwe balustrade, gedateerd: maart 1998 (©CWGC)

In juni 2000 wordt er – in overleg met de lokale busmaatschappij en de gemeente – beslist om de bestaande bushalte te verplaatsen en om een betonnen parkeerstrook te creëren die leidt naar een hellend graspad naar het terrein.

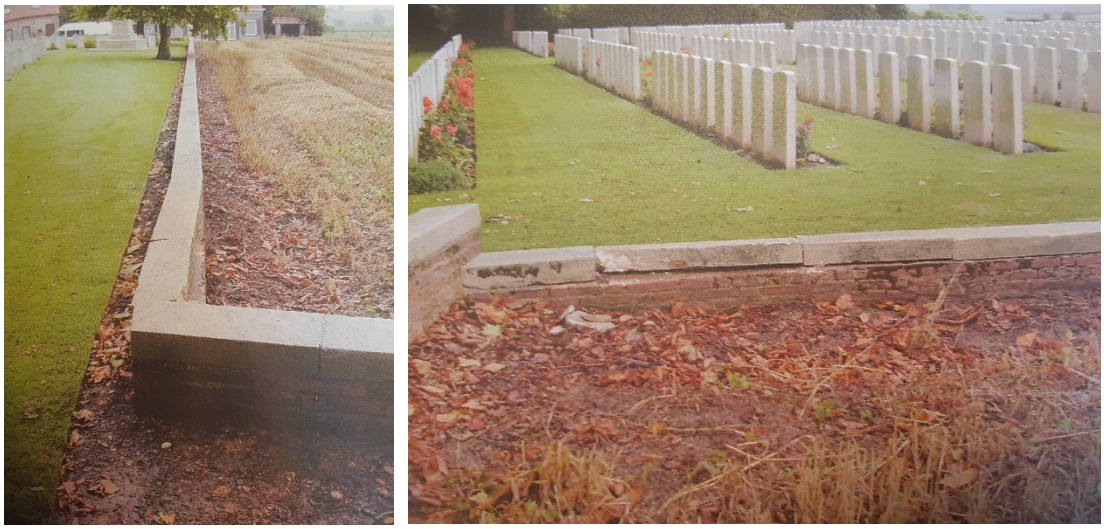
Figuur 13: Zicht op de bestaande helling en de bushalte, gedateerd: maart 1998 (©CWGC)

In Augustus 2005 wordt er beslist om een grafruimte (perceel I, rij B, graf 6A) toe te wijzen aan nieuw ontdekte stoffelijke resten van een onbekende soldaat uit het *Worcestershire Regiment* die werden gevonden in de omgeving van de begraafplaats in augustus 2004.

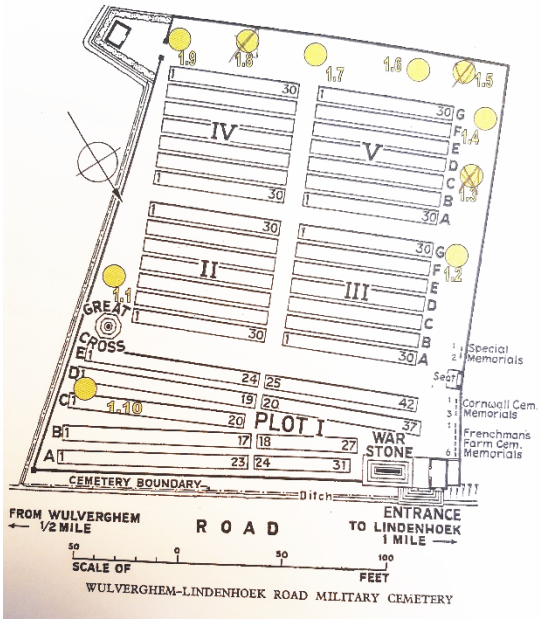
Figuur 14: Aanduiding van het nieuw toegevoegde graf, gedateerd: augustus 2005 (©CWGC)

In 2008 werd een deel van de oostelijke omheiningsmuur beschadigd, vermoedelijk door een landbouwvoertuig.

Figuur 15: Foto's van de schade aan de muur, gedateerd : 19 augustus 2008 (©CWGC)

In mei 2011 werden drie jongere platanen – gemarkeerd als 1.3, 1.5 en 1.8 – verwijderd nadat ze in de takken van de naastgelegen platanen groeiden.

Figuur 16: Aanduiding van de aanwezige en te verwijderen bomen, gedateerd 12 mei 2011 (©CWGC)

2.2.4 Historisch overzicht

Figuur 17: De huidige toestand met aanduiding van de bewaarde structurele elementen uit 1924 (in geel) en de bewaarde aanpassingen/totale restauraties uit 1954 (blauw), 1962 (rood) en 1998 (paars) (©CWGC)

Figuur 18: De huidige toestand met aanduiding van de nog bewaarde groenelementen uit 1924 en de aanpassingen/toevoegingen uit o.a.1982 en 1996 (©CWGC)

Figuur 19: Aanduiding van de verdwenen elementen (in blauw) in vergelijking met het originele plan (©CWGC)

3. INVENTARIS VAN DE HUIDIGE TOESTAND

3.1 ALGEMENE BESCHRIJVING VAN HET GOED

3.1.1 Beschrijving

Deze begraafplaats heeft een enigszins rechthoekige plattegrond – met uitzondering van een uitsprong ter hoogte van het dienstgebouw en de silo – en telt een oppervlakte van ongeveer 4000 m². De combinatie van een lage bakstenen (keer)muur en een groenscherm bakent de begraafplaats af. Het terrein van de site werd genivelleerd waardoor het aan de voorzijde ongeveer 1 meter hoger ligt dan het straatniveau. Via de stenen trappen tussen een schuilgebouw en de *'Stone of Remembrance'* kan de begraafplaats betreden worden (of via een alternatieve ingang links). Achter het schuilgebouw bevinden zich enkele Special Memorials, een zitbank uit bakstenen en natuursteen en een vrijstaande metalen informatieplaat. Tegenover de zitbank, aan de andere zijde van de begraafplaats, staat het *'Cross of Sacrifice'* opgesteld. De graven liggen, met uitzondering van een perk, regelmatig verspreid over vijf perken die worden getooid met vaste borderbeplanting.

3.1.2 Algemene toestand

Over het algemeen verkeren de structurele elementen op de site in een matige tot slechte toestand. Het schuilgebouw werd in het verleden herbouwd en is bijgevolg in matige conditie. Ook het Offerkruis en de Herinneringssteen zijn in matige conditie. Van de andere elementen daarentegen kan dit niet gezegd worden. Enerzijds is het bakstenen metselwerk beschadigd, anderzijds kunnen ook structurele problemen worden opgemerkt.
De grafstenen en groenaanleg zijn in goede conditie.

Bijlage 4 bevat een gedetailleerd fotografisch verslag van de huidige toestand.

3.2 ERFGOEDELEMENTEN: ARCHITECTUUR

3.2.1 TOEGANGSELEMENT

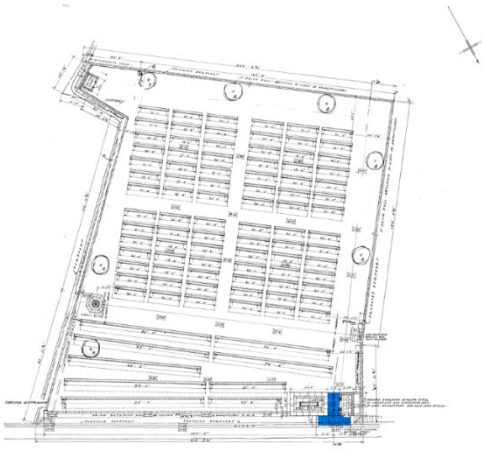
Korte beschrijving

De toegang tot de begraafplaats bestaat uit acht treden gevolgd door een pavement uit witte natuursteen (Brauvilliers). Deze zijn gelegen tussen een schuilgebouwtje en de Herinneringssteen.

Huidige toestand

De treden zijn vervuild en het voegwerk is plaatselijk volledig weg. Verschillende stenen zijn ook beschadigd en licht verschoven.

3.2.2 DIENSTINGANG

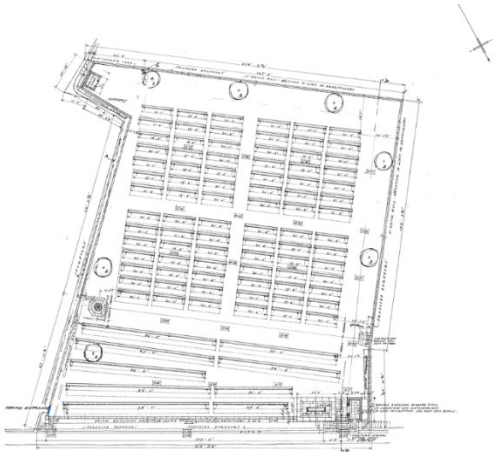
Korte beschrijving

Opening in de oostelijke muur die dient als dienst- en rolstoeltoegankelijke ingang. Waar de muur stopt, wordt de grens van de begraafplaats gemarkeerd door een betonnen boordsteen.

Huidige toestand

De betonnen boordsteen is gebarsten.

3.2.3 SCHUILGEBOUW

Korte beschrijving

Rechts van de toegangstrappen tot de begraafplaats is een schuilgebouw uit baksteen met schilddak uit witte natuurstenen platen (Brauvilliers) die elkaar overlappen op een betonnen structuur. Langs de straatzijde is er een klein balkon uit witte natuursteen (Brauvilliers) dat uitkijkt op de nabij gelegen begraafplaats Pond Farm Cemetery. Tegen de westmuur, rechts van het balkon, is een plantenbak uit natuursteen (Brauvilliers) aangebouwd. De toegang tot het gebouw bevindt zich aan de kant van de begraafplaats en wordt geflankeerd door twee pseudo-dorische zuilen. Op de natuurstenen band net boven de zuilen staat de naam 'Wulverghem Lindenhoek Road Military Cemetery' samen met het jaartal 'MDCCCCIV-MDCCCCXVIII' gegraveerd. Binnenin het gebouw is een zitbank, de drie landplaten en het registerkastje aanwezig. Het plafond bestaat uit een geschilderde betonnen dakplaat waarop de natuurstenen platen rusten.

Huidige toestand

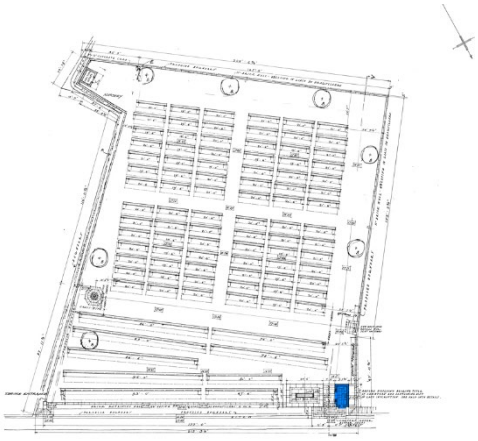
Het schuilgebouw verkeert in een matige conditie. Het voegwerk is op verschillende plaatsen verweerd en grote delen van het metselwerk hebben te maken met uitbloeiingen (zowel aan de binnen- als buitenzijde). De natuursteen elementen zijn plaatselijk erg vervuild door vermoedelijk biologische afzetting en ook het voegwerk tussen de natuursteen elementen is plaatselijk verdwenen. Vooral de dakbedekking is sterk vervuild (zwarte kleur). De verf aan het plafond is gedeeltelijk verdwenen.

3.2.4 PLANTENBAK

Korte beschrijving

Tegen de westmuur van het schuilgebouw, rechts van het balkon, is een plantenbak uit natuursteen (Brauvilliers) en baksteen aangebouwd.

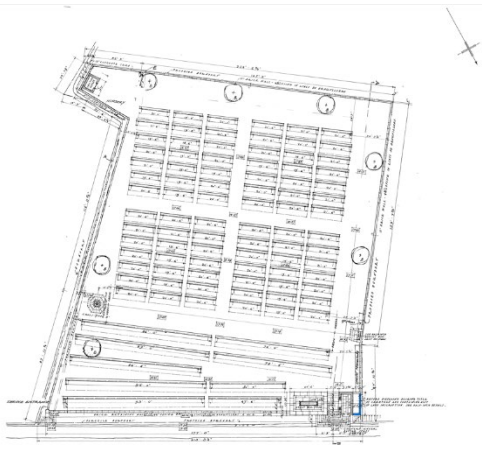
Huidige toestand

De plantenbak verkeert in een slechte conditie. Structurele problemen zijn merkbaar door onvoldoende diepe fundering. Dit komt tot uiting in de horizontale scheuren in het metselwerk alsook in het afscheuren en verzakken van de plantenbak ten opzicht van bakstenen omheiningsmuur in het westen en het schuilgebouw waartegen de plantenbak is gebouwd.

3.2.5 HERINNERINGSSTEEN

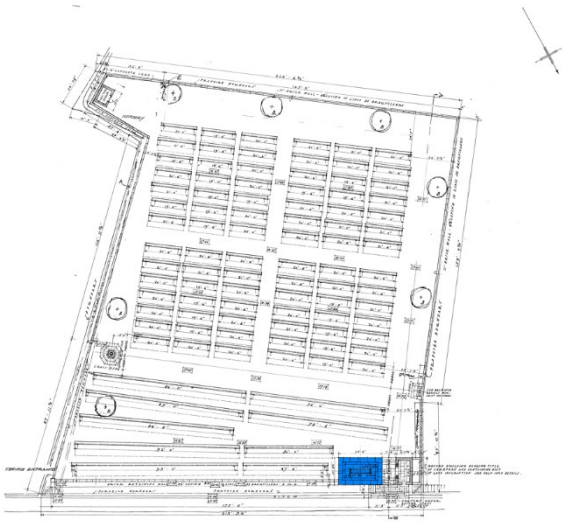
Korte beschrijving

Vrijstaande Herinneringssteen van het standaardtype, maar op een één meter hoge betonnen sokkel geplaatst dat langs de straatzijde is afgewerkt met blokken uit witte natuursteen (Brauvilliers).

Huidige toestand

De Herinneringssteen verkeert in een matige tot slechte conditie. Bijna alle voegen zijn verdwenen en vele stenen zijn beschadigd, vooral ter hoogte van de sokkel. Daarnaast zijn de stenen erg vervuild.

3.2.6 OFFERKRUIS

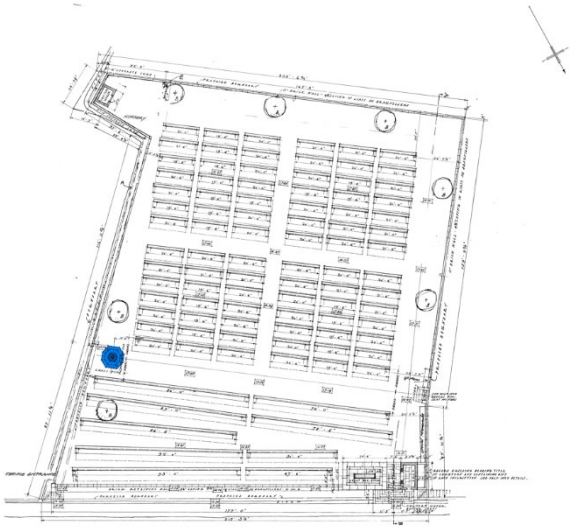
Korte beschrijving

Offerkruis van het type A in witte natuursteen (Brauvilliers) met een bronzen zwaard aan de voorzijde.

Huidige toestand

Het offerkruis verkeert in een matige conditie. De natuursteen is licht vervuild en het voegwerk is sterk verweerd. Aan de natuursteen en het bronzen zwaard is echter geen schade op te merken.

3.2.7 OMHEININGSMUREN

De begraafplaats wordt langs elke zijde omgeven door bakstenen muren (Boomse baksteen) bedekt met dekstenen. In het zuiden en westen echter, werden de muren in het verleden afgebroken tot aan het niveau van het maaiveld. Hier bleven slechts de onderste baksteenlagen over.

3.2.7.1 Bakstenen muren met dekstenen

Korte beschrijving

In het noorden, oosten en zuidwesten wordt de begraafplaats afgebakend door bakstenen muren bedekt met dekstenen uit witte natuursteen (Brauvilliers). Alle muren verschillen in hoogte. Aan de voorzijde van de begraafplaats (noorden) is de muur ongeveer anderhalve meter hoog en heeft deze een keerfunctie. In contrast hiermee staat het zeer lage bakstenen muurtje in het oosten, achter het Offerkruis en het dienstgebouw, waar de bakstenen soms niet eens zichtbaar zijn. Achter het schuilgebouw tot en met de zitbank zijn de muren opnieuw hoger. Ook hier zijn ze ongeveer anderhalve meter hoog en hebben ze een lichte keerfunctie.

Huidige toestand

Het metselwerk verkeert overal in een slechte toestand. De noordelijke keermuur vooraan de begraafplaats en de westelijke muur tussen het schuilgebouwtje en de zitbank zijn er het slechtst aan toe. Hier zijn duidelijk stabiliteitsproblemen op te merken die te wijten zijn onvoldoende diepe en onvoldoende brede funderingen voor kleigrond. Het gevolg hiervan zijn vele horizontale scheuren, alsook het uit het lood van staan van het metselwerk. De muren in het oosten en zuiden hebben vooral veel schade aan de bakstenen en uitgeloogd voegwerk. Ook hier zijn de muren onvoldoende diep gefundeerd, maar aangezien hier geen kerende functie is en weinig boven het maaiveld uitkomen, leidt dit hier niet tot barstvorming. Enkel ter plaatse van een van de bomen heeft de druk van de wortels voor het ophogen van de muur gezorgd.
Ook de dekstenen zijn in een slechte staat. Een groot aantal van de stenen is beschadigd en het voegwerk is volledig uitgeloogd.

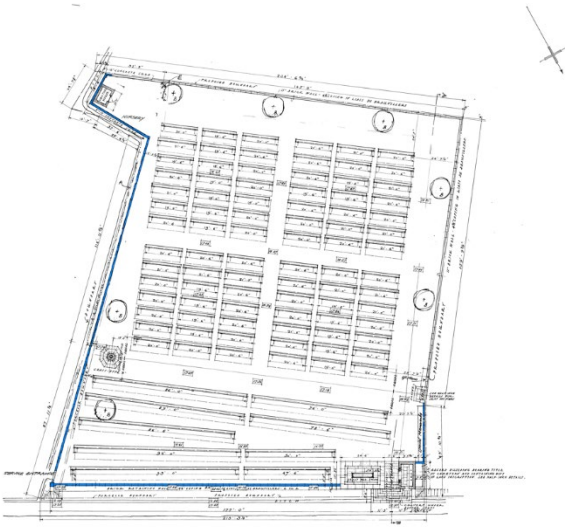

3.2.7.2 Restanten van bakstenen muren

Korte beschrijving

In het zuiden en het westen vinden we nog de restanten terug van de in de jaren ’60 tot op het maaiveld afgebroken muren. Slechts ter hoogte van de silo steekt de muur nog ongeveer 35 cm uit boven het maaiveld. Al deze muren werden afgedekt met een cementeerlaag. Een aantal houten balkkoppen zijn nog zichtbaar. Deze zijn de restanten van de omheining dat werd geplaatst na het afbreken van de muren.

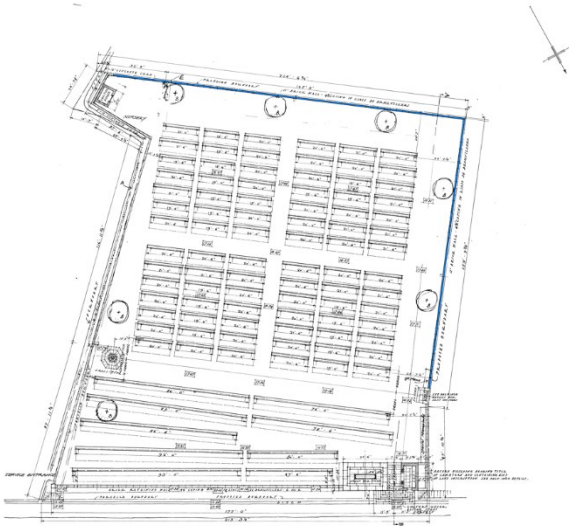
Huidige toestand

De restanten van de muren verkeren in een slechte conditie. De cementeerlaag is op vele plaatsen beschadigd. Ook het metselwerk is beschadigd, vermoedelijk door een combinatie van landbouwvoertuigen, schade door wortels van de nabijgelegen bomen/beplanting en stabiliteitsproblemen zoals die ook zien bij de andere muren.

3.2.8 DIENSTGEBOUW

Korte beschrijving

Eenvoudig bakstenen dienstgebouwtje dat wordt bedekt met een betonnen plat dak met bitumen en daar bovenop EPDM waterdichting. Onder de dakplaat is een schuine rand voorzien in witte natuursteen (Brauvilliers). In elke zijmuur zijn verluchtingsgaten voorzien. Het gebouw wordt gesloten met een houten deur. De vloerplaten zijn uit beton.

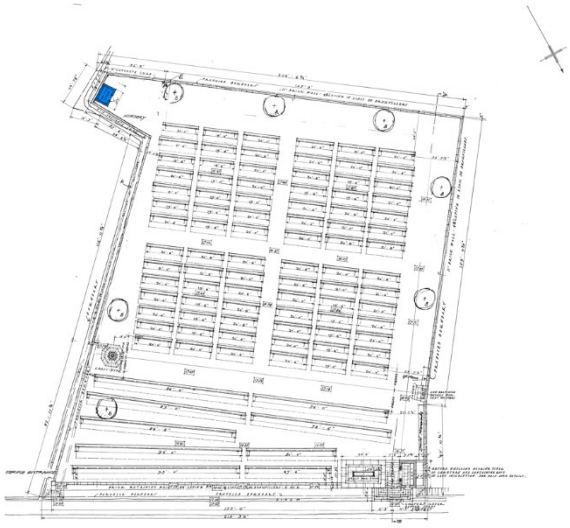
Huidige toestand

Het dienstgebouwtje verkeert in een matige tot slechte toestand. Het voegwerk is op vele plakken verweerd en de kant van de akker is volledig gecementeerd. De binnenzijde is geschilderd, maar de verf ladders af. De EPDM is in goede conditie, maar hieronder zit een asbesthoudende bitumen afdichting. Ook de voegen tussen de onderliggende dekstenen zijn te hervoegen. De deur vertoont een licht verlies van de afwerkingslaag en de dichtingskit is asbesthoudend.

3.2.9 ZITBANK

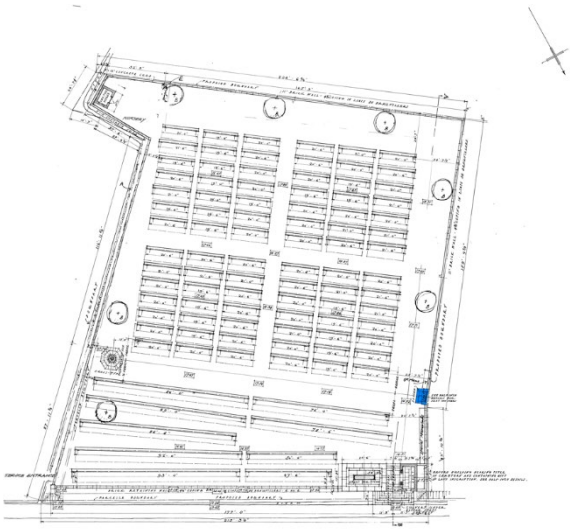
Korte beschrijving

In de zuidoostelijke hoek van de begraafplaats staat een zitbank uit witte natuursteen (Brauvilliers) opgesteld tussen een uitsprong van de oostelijke omheiningsmuur. De zitbank staat op een pavement uit witte natuursteen (Brauvilliers)

Huidige toestand

De zitbank en het pavement verkeren in een goede conditie.

3.2.10 HISTORISCHE NOTA

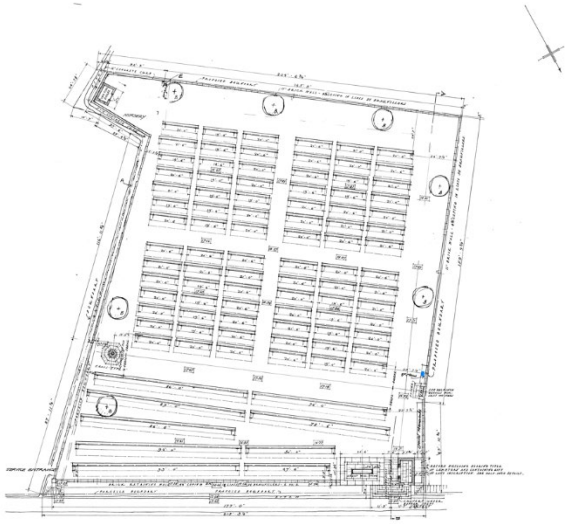
Korte beschrijving

Links van het zitelement staat een losstaande sokkel bestaande uit witte natuursteen, met daarop een metalen informatieplaat (in roestvrij staal).

Huidige toestand

Zowel de sokkel als de metalen plaat verkeren in een goede conditie.

3.2.11 GRAFSTENEN

Korte beschrijving

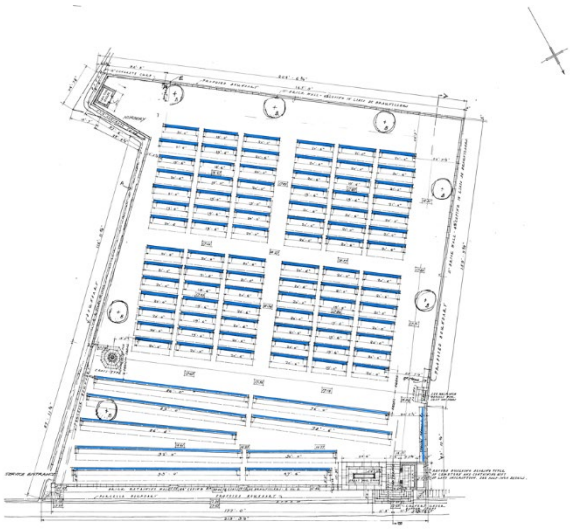
Op de begraafplaats bevinden er zich 1.010 grafstenen uit witte natuursteen (*Portland*) daterend uit de Eerste Wereldoorlog. Hiervan konden er 352 niet geïdentificeerd worden: 843 doden uit het Verenigd Koninkrijk (waarvan 332 ongeïdentificeerd), 35 Australiërs (waarvan 5 ongeïdentificeerd), 54 Canadezen (waarvan 2 ongeïdentificeerd), 69 Nieuw-Zeelanders (waarvan 5 ongeïdentificeerd) en tenslotte 9 Zuid-Afrikanen (waarvan 8 ongeïdentificeerd). Zeven doden uit 'Frenchman's Farm' (Wulvergem) en 'Cornwall Cemetery' (Mesen), wiens graf vernield raakte, worden herdacht met een 'special memorial' en een zogenaamde 'duhallow block'. Voor twee andere doden, waarvan aangenomen wordt dat ze onder een naamloze grafsteen liggen, werd eveneens een 'special memorial' opgericht.

De grafstenen liggen verspreid over vijf perken (I t.e.m. V). Bij wapenstilstand waren er 162 graven (waarvan 49 Canadese) die nu het huidige perk I vormt. De regelmatig aangelegde perken II tot V kwamen er door de concentratie van geïsoleerde graven uit de omligende slagvelden en uit kleinere begraafplaatsen. Deze graven dateren uit een periode die bijna de volledige oorlog omvat, maar vooral uit april en september 1918.

Huidige toestand

Op wat vervuiling tijdens de wintermaanden na, verkeren de grafstenen in een goede conditie.

3.2.12 SILO

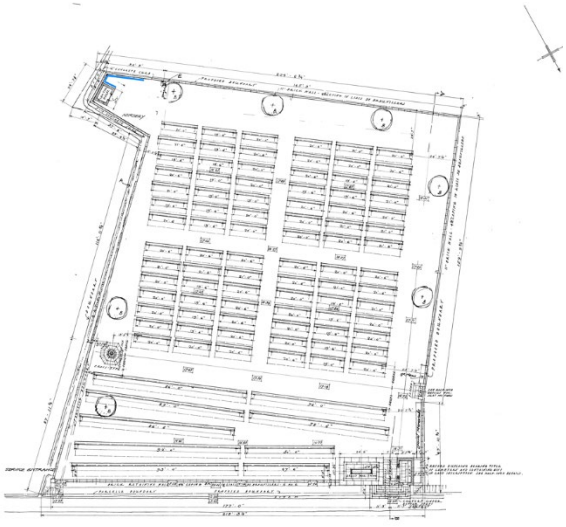
Korte beschrijving

Naast het dienstgebouwtje staat een betonnen silo. Tussen de siloplaten is een betonvloer. Voor de betonvloer liggen betonstenen.

Huidige toestand

De silo verkeert in een matige toestand, maar doordat de platen zo dicht tegen de muur staan is onderhoud en controle van de achterliggende muur niet mogelijk. De betonplaat en stenen verkeren in een slechte conditie. Het merendeel van de betontegels is gebarsten en liggen scheef. Ook de betonplaat is gebarsten.

3.3 ERFGOEDELEMENTEN: GROENAANLEG

Korte beschrijving

De site wordt bedekt met gras en borderbeplanting met rozen (waaronder de soort *Lilly Marlene*) siert de voorzijde van de grafstenen. Zeven grote *Platanus x acerifolia* accentueren de omtrek van de begraafplaats. In het zuiden en westen staat een hoge haagstructuur in organische vorm tussen de bomen. Het is een gemengde haag met soorten als *Acuba Japonica, Corylus Avellana, Buddlea Davidii* en *Forsithia intermedia*. Rond de silo is er een rechthoekig haagmassief uit *Prunus Lusitanica*. In de plantenbak naast het schuilgebouw staat *Pervoskia Atriplicifolia 'Blue Spire'* en tussen de zitbank en de historische nota is *Iberis Sempervirens 'Snowflake'* aangeplant. Aan weerszijden van zitbank en in de hoek naast de dienstingang is *Sorcocca Hookeriana 'Humilis'* aangeplant.

Huidige toestand

De aanwezige groenaanleg verkeert in een goede conditie.

4. ERFGOEDWAARDEN

De Britse militaire begraafplaats Wulverghem-Lindenhoek Road Military Cemetery is beschermd als monument omwille van het algemeen belang gevormd door de[5]:

Artistieke waarde, historische waarde:

Begraafplaats ontworpen door Ch. Holden en W.C. Von Berg. Opvallend is het bakstenen schuilgebouw rechts vooraan, met een schilddak uit witte natuurstenen platen. Het gebouw bevat langs straatzijde een klein balkon, langs de andere zijde twee pseudo-Dorische zuilen, waardoor het een plechtig karakter krijgt. De Stone of Remembrance staat vooraan bij de toegang, het Cross of Sacrifice staat achteraan. De perken worden getooid met bloemperken, struiken en platanen.

Historische waarde - in casu historische context en militair-historische waarde:

Begraafplaats gestart in december 1914 door vier bataljons van de 5th Division, nabij een nabijgelegen medische post. Ze bleef in gebruik tot juni 1917 en opnieuw in september en oktober 1918. Het oorspronkelijke perk I werd na de wapenstilstand uitgebreid met vier perken met graven uit de omliggende slagvelden en uit kleinere begraafplaatsen, die ergens tijdens de oorlog, maar vooral in april en september 1918 om het leven gekomen zijn. Nu liggen er 1010 doden, waarvan er 352 niet meer geïdentificeerd konden worden. Voor negen van hen werd een *special memorial* opgericht.

[5] https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/12256

5. BEHEERSVISIE EN DOELSTELLINGEN

De overkoepelende beheersvisie werd gedetailleerd beschreven in het globaal beheersplan '*Our Estate Preserved. Silent witnesses in Perpetuity*, p. 67-75.

5.1 BEHEERSVISIE

Het behoud van Wulverghem-Lindenhoek Road Military Cemetery als herdenkingsmonument van de oorlogsslachtoffers uit de Eerste Wereldoorlog

Sinds haar oprichting in 1917, is het herdenken van oorlogsslachtoffers uit de Eerste en Tweede Wereldoorlog nog steeds het belangrijkste objectief van de Commonwealth War Graves Commission.

Hierbij is het behoud van de eigenheid en de erfgoedwaarden van het herdenkingsmonument van cruciaal belang. Zoals beschreven in hoofdstuk 4 heeft het Monument een historische, architecturale, sociale en culturele waarde. Deze waarden moeten worden behouden en versterkt. Er wordt gestreefd, om steeds vertrekkend vanuit het originele ontwerp, de duurzaamheid van de site te optimaliseren.

5.2 DOELSTELLINGEN

5.2.1 Restauratie van de militaire begraafplaats

Gezien het huidige schadebeeld – opgenomen in hoofdstuk 3 van het beheersplan – is op korte termijn een restauratiecampagne aangewezen. De maatregelen werden opgenomen in hoofdstuk 6 (eenmalige ingrepen). De restauratie heeft als doel de erfgoedwaarden van het monument te bewaren en bloot te leggen. De restauratie moet gebaseerd zijn op historisch bronmateriaal en daarnaast moet ook de achterliggende reden voor de nood aan interventies onderzocht worden (m.b.v. vooronderzoeken). Bij het restaureren van de erfgoedelementen, wordt er niet beoogd om een gloednieuwe uitstraling te bekomen, maar wordt er gestreefd naar een behoud van het authentieke karakter. Het moet gebaseerd zijn op een respect voor de gelaagdheid van het monument, het origineel materiaalgebruik en technieken.

Wanneer herstel en/of restauratie niet voldoende is om de erfgoedwaarden te verzekeren, kan geopteerd worden voor reconstructie. Als de toestand van het erfgoedelement dermate slecht is dat de erfgoedwaarde ervan niet meer verzekerd kan worden, kan het element gereconstrueerd worden. Hierbij moet er zoveel mogelijk geopteerd worden voor de recuperatie en het gebruik van historisch bouwmateriaal en technieken. Hierbij kunnen verscheidenen onderzoekstechnieken, zoals mortelanalyse, verhelderend werken. Om de betekenis en de erfgoedwaarde van een site in ere te

herstellen en te versterken, kunnen verdwenen erfgoedelementen worden hersteld indien er zekerheid bestaat over hun uitzicht en het materiaalgebruik. Een herstel op basis van hypotheses en vermoedens is dus niet toegelaten. Elke reconstructie moet voorafgegaan en begeleid worden door een bouwhistorisch onderzoek. Daarnaast moet ook de achterliggende reden voor de verwijdering van het element worden onderzocht. Bovendien moet ook het lange termijn onderhoud en de duurzaamheid van dit herstel in gedachten worden gehouden, alsook de lokale wet- en regelgeving.

5.2.2 Het behoud van het Monument is gebaseerd op een duurzaam, aanhoudend en regelmatig beheer en onderhoud.

De beste manier om een lange termijn bewaring te garanderen, is een routineuze zorg en onderhoud. Het behoud van het monument vereist op de eerste plaats een regelmatige inspectie en indien nodig onderhoudswerken. Dit voorkomt op lange termijn grootschalige en dure restauratiecampagnes. De tuinploeg is wekelijks aanwezig op de site en voert de terugkerende onderhoudstaken uit, zoals het maaien van het gras en het oppoetsen van Registerkastjes.

Daarnaast wordt het Monument vijfjaarlijks geïnspecteerd door de CWGC inspecteurs. Indien nodig, worden aansluitend de nodige onderhoudswerken uitgevoerd.

Hierbij is een hoge graad van vakmanschap essentieel: enkel ervaren specialisten, die een duidelijk inzicht in en kennis van historische structuren hebben, kunnen het onderhoud en restauraties uitvoeren.

5.2.3 Alle werkzaamheden en veranderingen moeten geregistreerd worden in het onderhoudslogboek

Het is van essentieel belang om te registreren hoe de site zich ontwikkelt. Onderhoud en restauratiewerkzaamheden worden steeds geregistreerd in het restauratiedossier van de site en worden opgenomen in het onderhoudslogboek (zie hoofdstuk 7).

5.2.4 Duurzaamheid optimaliseren van de site

Steeds vertrekkend vanuit het originele ontwerp en het behoud van de erfgoedwaarden, wordt gestreefd om de duurzaamheid van de site te optimaliseren. De CWGC hanteert een restauratiebeleid die op zich duurzaamheid vooropstelt. Behoud en herstel in situ, met recuperatie van de bestaande authentieke materialen geniet steeds te voorkeur.

5.2.5 Re-integratie van het originele ontwerp

Momenteel zijn er zeven platanen aanwezig op de site, waarvan deze in het zuiden en westen worden omgeven door een organisch gevormd struikmassief dat ooit werd aangeplant omdat het gras er niet goed groeide, maar dat momenteel de wortels van de bomen beschermd tegen maaischade.

Op lange termijn wordt er echter gestreefd naar een herstel van het originele ontwerp. Hierbij zal eerst gefocust worden op het herintroduceren van de in de jaren ’60 afgebroken omheiningsmuren, maar ook de hoeveelheid aan bomen heeft doorheen de jaren wat verlies geleden. Ook hier zal worden gestreefd op het herstel van dit kadrerend effect, lijnenspel en omsloten gevoel van de bomen, eerder dan dezelfde boom op de exacte locatie aan te planten. Er wordt hierbij rekening gehouden met de achterliggende reden voor verwijdering van de verdwenen elementen. Bovendien moet ook het lange termijn onderhoud en de duurzaamheid van dit herstel in gedachten worden gehouden.

6. MAATREGELEN

In wat volgt wordt een oplijsting gemaakt van de richtlijnen die nodig zijn om het beheer van enerzijds de structuren en anderzijds de groenaanleg te garanderen. Voor een definitie van de standaarden en het lange termijn beheer (terugkerende ingrepen) wordt er verwezen naar het globaal beheersplan. Hieronder worden de noodzakelijke eenmalige ingrepen beschreven.

6.1 ERFGOEDELEMENTEN ARCHITECTUUR

Aard der werken	Eenmalig	Terug - kerend	Vrijstelling toelating
Controle, inspectie en onderhoud			
Bouwkundige inspectie van de erfgoedelementen en onderhoud waar nodig	x	5 jaarlijks	Nvt
Funderingen			
Controleren van de funderingen door middel van funderingsputjes	x		x
Ondergieten van de bestaande fundering van de keermuur vooraan de begraafplaats tot op een diepte van 150 cm onder het laagste maaiveld en een breedte van minimaal 90 cm.	x		
Vernieuwen van de funderingsleuven van de noordwestelijke muren met aanzet op een diepte van 150 cm.	x		
Bakstenen metselwerk			
Integraal reinigen door middel van een zachte reinigingsmethode[6] om een beter zicht te verkrijgen op de bouwfysische toestand	x		x
Onderzoek uitbloeiingen baksteenmetselwerk d.m.v. teststrip	x		x

[6] Door middel van verzadigde stoom met een temperatuur tussen 120 en 160 °C en een maximale druk tussen 0,2 en 0,6 MPa; de nodige proefvlakken dienen vooraf worden aangebracht

Lokaal vervangen van beschadigde bakstenen met (nieuwe of gerecupereerde) Boomse bakstenen[7] en natuurlijk hydraulische kalkmortel[8]	x		x
Demonteren[9]/afbreken en reconstructie van delen metselwerk in zeer slechte conditie naar bestaand model en in identiek verband (Boomse bakstenen en natuurlijk hydraulische kalkmortel)	x		x
Onderzoek naar het heropbouwen van de in de jaren ’60 afgebroken muren (op lange termijn)	x		
Integraal licht verdiept hervoegen met natuurlijk hydraulische kalkmortel[10] cf. de bestaande voegen	x		x
Reinigen en mos verwijderen m.b.v. zacht borstelen en/of aanbrengen van enzymen		jaarlijks	x
Natuursteen			
Uitvoeren van een waterabsorptietest om de geschikte reinigingsmethode te bepalen	x		x
Integraal reinigen door middel van een zachte reinigingsmethode om een beter zicht te verkrijgen op de bouwfysische toestand	x		x
Lokaal natuursteenherstel door middel van bouchons[11], injecteren van barsten[12], verlijmen[13] of reparatiemortel[14]	x		x

[7] In 2010, besliste de CWGC om de ‘Boomse’ bakstenen te reproduceren. De nieuwe bakstenen, geproduceerd in Maaseik, worden gemaakt op de traditionele manier en hun kleur en formaat zijn gebaseerd op de originele baksteen.
[8] Enkel kalkmortels met NHL2 of NHL3,5 worden toegepast
[9] Bij het afbreken wordt getracht zoveel mogelijk stenen te recupereren.
[10] Bij reconstructie wordt geopteerd meegaand te voegen aangezien dit de duurzaamheid van de voegen aanzienlijk verhoogt; voorafgaand worden de nodige proefvlakken geplaatst
[11] Het slechte aangetaste deel wordt in een gebogen vorm uitgezaagd. De nieuwe in te werken stukken zijn overeenkomstig aan de bestaande natuursteen. De nieuwe stukjes lijm worden perfect aansluitend ingelijmd met een hoogwaardige epoxy-steenlijm tot 3mm van de rand. De resterende rand wordt afgewerkt met kalkmortel die qua kleur en structuur overeenkomt met de omliggende steen door het toevoegen van steenstof.
[12] Injecteren van een barst met een liquide kalkmortel
[13] Verlijmen met een hoogwaardige epoxy-steenlijm tot 3mm van de rand, de resterende rand wordt afgewerkt met kalkmortel die qua kleur en structuur overeenkomt met de omliggende steen door het toevoegen van steenstof. Indien verankeringen noodzakelijk zijn, zijn deze uit RVS
[14] Minerale restauratiemortel voor natuursteen, samengesteld uit gemalen en/of gebroken natuursteen, bindmiddel en vulstoffen op minerale basis.

Vervangen van zeer beschadigde natuursteen overeenkomstig aan het bestaande type natuursteen[15] en vormgeving	x		x
Demonteren, stockeren en terugplaatsen van dekstenen met legmortels uit natuurlijk hydraulische kalkmortel i.f.v. heropbouw metselwerk	x		x
Demonteren, stockeren en terugplaatsen van lokken met legmortels uit natuurlijk hydraulische kalkmortel i.f.v. geplande funderingswerken	x		
Zatvol opvoegen van verweerde voegen met natuurlijk hydraulische kalkmortel[16]	x		x
Reinigen en mos verwijderen m.b.v. zacht borstelen en/of aanbrengen van enzymen		jaarlijks	x
Daken en waterdichting			
Verwijderen van betonnen dakplaat met asbesthoudende bitumen dakbedekking cf. de Vlaamse en Nederlandse wetgeving	x		x
Vernieuwen van de betonnen dakplaat naar bestaand ontwerp en vormgeving	x		x
Plaatsen van een nieuwe waterdichting[17]	x		x
Herschilderen van het betonnen plafond van het schuilgebouw[18]	x		x
Metalen elementen			
Oliën scharnieren		Jaarlijks	x
Lokaal hernemen van een nieuwe zwarte beschermlaag op basis van alkydharsen op scharnieren houten deur		jaarlijks	x
Oppoetsen Registerkastje		jaarlijks	x

[15] Brauvilliers-steen in dit geval
[16] Enkel kalkmortels met NHL2 of NHL3,5 worden toegepast, de nodige proefstalen worden vooraf aangebracht en geëvalueerd
[17] Waar de waterdichting zichtbaar is, wordt geopteerd deze uit te voeren in een materiaal die zo min mogelijk zichtbaar is (zoals op kleur gebrachte vloeibare waterdichting)
[18] Door middel van een buitenverfsysteem op basis van siloxaan voor op buitenbepleiseringen

Behandelen van bronzen onderdelen d.m.v. bronspoeder, microkristallijne was en/of vernis[19]		5 jaarlijks	x
Houten schrijnwerk			
Onderhoud deur dienstgebouwtje met een houtbescherming/beits op basis van alkydharsen voor buiten		3 jaarlijks	x
Grafstenen			
Demonteren, vernieuwen funderingen en terugplaatsen van de grafstenen tegen de muur waar de funderingen te vernieuwen zijn	x		
Reinigen en mos verwijderen m.b.v. zacht borstelen en/of aanbrengen van enzymen		jaarlijks	x

6.2 ERFGOEDELEMENTEN GROENAANLEG

Aard der werken	Eenmalig	Terug - kerend	Vrijstelling toelating
Aanplanting			
Re-integratie van het originele concept van begraafplaats (lange termijn)	x		
Regulier onderhoud van de begraafplaats (gras maaien en verzorgen borderbeplanting)		wekelijks	x
Snoeibeheer struikmassief en hagen		2-3 keer per jaar	x
Snoeibeheer bomen		3-5 jaarlijks	x
Risico-analyse bomen		5 jaarlijks	x

[19] Bronzen onderdelen die worden aangeraakt zoals hendels worden afgewerkt met een vernis, andere elementen met een microkristallijne was

7. OPVOLGING EN EVALUATIE

7.1 SAMENWERKING AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED

De Commonwealth War Graves Commission heeft een structurele samenwerkingsrelatie opgebouwd met het Agentschap Onroerend Erfgoed. Er wordt een driemaandelijks overleg ingepland waarin onze sites, projecten, etc. voorgesteld en besproken worden. Dit wordt vaak gekoppeld met plaats- en werfbezoeken.

7.2 NAZICHT EN CONTROLE

Een routineuze zorg en onderhoud vormt de beste manier om een lange termijn bewaring te garanderen. De begraafplaats wordt vijfjaarlijks geïnspecteerd door de CWGC surveyors. Indien nodig, zullen de nodige onderhoudswerken aansluitend uitgevoerd worden.

7.3 ONDERHOUDSLOGBOEK

Alle interventies en de realisaties van de beheersdoelstellingen zullen worden geregistreerd in het onderhoudslogboek – bestaande uit:

- Actueel toestandsrapport
- Overzicht van de (preventieve) maatregelen en werkzaamheden van het monument in de afgelopen zes jaar

8. BIJLAGEN

Perimeter van gebied waarvoor je het beheersplan opmaakt	Zie hoofdstuk 1, P 3
Lijst van geplande werkzaamheden	Zie hoofdstuk 6
Lijst van handelingen waarvan de uitvoering vrijgesteld zal zijn van toelating	Zie hoofdstuk 6
Lijst van ZEN-erfgoed met aanduiding op kaart	Zie bijlage 1
Lijst van ontsluitingswerken voor open erfgoed	Niet van toepassing
Lijst van werken aan bomen en struiken waarvoor toelating nodig is	Zie bijlage 2
Lijst van cultuurgoederen	Niet van toepassing
Lijst van geplande werkzaamheden aan een orgel dat dateert van na de Eerste Wereldoorlog	Niet van toepassing
Bibliografie	Zie bijlage 3
Extra bijlagen	Bijlage 4: fotobijlage Bijlage 5: historische plannen